

מרובה פרק שביעי בבא קמא

עב.

עין משפט
גר מצוה

פ"א א מ"י פ"ב מהלכות
גניבה הלכה ט' ופ"ב
מהלכות שחיטה הל' ג
וע"ש בכ"מ:

(א) פסחים סג. חולין טו:
(ב) קמח. זבחים ל.
(ג) חולין טו: וז"ל ר"ש בן
(ד) לק"ש א. ר"ל, ד. [לעיל
(ה) או ליתא ב"ה
(ו) אבל ככל משלם שהרי
עמד בדין ואל חייב אתה
ליתן ויכול להוריש לבניו.
העתק מחלופי גרסאות,
(ז) אפי' לא עמד בדין וא"כ
סוגיא דהכא איירי בלא
עמד בדין. העתק מחלופי
גרסאות, (ח) ואפ"כ יליף
מוכחש לפטור מקרבן
שבוטל. העתק מחלופי
גרסאות, (ט) שקודם שבגרה
לאחר העמדה בדין היתה
שלו בתורת קנסא ומשגגרה
היא שלה ע"י קנס.
העתק מה"ש, (י) שהרי
ממה כשהיא נערה. העתק
מה"ש.

מוסף רש"י

אינה לשחיטה אלא
השחיטה
קרייה שחיטה אלא כסופה
(חולין כ"ט).

רבינו הגנאל

השוחט ונמצאת טרפה,
השוחט חולין בעורה
משלם תשלומי ד' דה.
ואקשינן אליבא דר' יוחנן
דאמ' ישנה לשחיטה
מתחלה ועד סוף. ודבריו ר'
יוחנן מפורשין בפרק
השוחט אחד בעוף, לימא
חולין ששחטו בעורה
איסוריהו לאו דאורייתא.

דלא חלני צנחא דטורא. לא דקדקתי טעמו של דבר: ומאי
שנא סיפא. כיון דרישא אפי' לא עמד בדין א [קאמר רחמנא] דחמשה
בקר ואפי' חמשה חלאי בקר סיפא כשמת אביו ואחר כך טבח
ומכר למה לא ישלם לאחיו את חלקם: ועצמו. כולו משמע: ש"מ.
מדקדקתי ומתניתין השוחט חולין בעורה
חייב: אינה לשחיטה אלא לבסוף.
הלך כל כמה לטבח דמריה קא
טבח ובגמר שחיטה הוא דמיתסקר
בהנאה: **כגון ששחט מיעוט סימנין**
בחזן וגמרן צפניס. אוי' השלימן לרוב
דבגמר טביחה הוא דאיתסקר ועד
השחט דמריה קא טבח: אינה
לשחיטה. אין שחיטה נקראת אלא
לבסוף. ונפקא מינה לענין המחשב
בדקדשים חוץ למקומם או חוץ לזמנן
או מחשב שלא לשמן אינה מחשבה
א"כ חשב בסוף שחיטה: **מחילה**
ועד סוף. וכל כמה דחשיב היא
מחשבה: **חולין שנשחטו בעורה.**
פלוגתא היא במסקת קדושין (דף
נח.) אי דאורייתא היא אי דרבנן:
דאי

דלא אכלי בשרא דתורא ואלא מאי שנא
רישא ומאי שנא סיפא א"ל רישא קרינא
ביה ובטחו בולו באיסורא סיפא לא קרינא
ביה ובטחו כולו באיסורא: השוחט ונמצאת
טריפה וכו': א"ל רב חביבי מחזונאה לרב
אשי ש"מ^ה אינה לשחיטה אלא לבסוף דאי
ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כיון דשחט
בה פורתא אסרה אידך לא דמריה קא טבח
א"ל רב הונא בריה דרבא כי קא מחייב
אהווא פורתא א"ל רב אשי לא תידחי
וטבחו בולו בעינין וליבא אלא קשיא א"ל
הכי אמר רב גמרא משמיה דרבא כגון
ששחט מוקצת סימנין בחזן וגמרן בפנים
איבא דמתני לה אהא^ו א"ר שמעון משום
דרבי לוי סבא אינה לשחיטה אלא לבסוף
ור' יוחנן אמר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף א"ל רב חביבי מחזונאה לרב
אשי לימא קסבר רבי יוחנן חולין שנשחטו בעורה לאו דאורייתא
דאי

דלא אכלי בשרא דתורא. שריו צמעינת היה: **סיפא לא**
קרינא ביה ובטחו בולו באיסורא. משמע אבל כפל מחייב אע"ג
דלא עמד בדין ואפי' ארבעה וחמשה הוה מחייב אי לאו דבעינן
וטבחו כולו באיסורא ורישא נמי קמני חייב בארבעה וחמשה ואע"ג
דאיירי בלא עמד בדין כמו בסיפא
דאין חילוק בין רישא לסיפא אלא
דברישא טבח ואח"כ מת אביו ובסיפא
מת אביו ואח"כ טבח ולמאי דס"ל
מעיקרא לרב נחמן ולא חמשה חלאי
בקר לא מוקי כשעמד בדין אלא
משום דלא ליהוי ה' חלאי בקר אס
כן משמע כל הסוגיא דאדם מוריש
קנס לבניו והקשה ריב"ז דברי
נערה שנתפתתה (במורה דף מב: ושם)
אמרין כי קאמרין ממונא הוי
להורישו לבניו בשאר קנסות והתם
הוי פי' משום שעמד בדין אבל לא
עמד בדין משמע כולה שמעתא דלא
מני להוריש וי"ל דרבא ורב נחמן
דהכא לית להו סוגיא דהתם דס"ל
דיכול להוריש בשאר קנסות אע"ג
שלא עמד בדין דנהי דקנס של אונס
ופיטוי אין יכול להוריש בשום ענין
כדקמני צממני' דהתם היינו משום
דאותו דבר שהקנס יולא ממנו דהיינו
הבת אין יכול להורישו לבניו כדאמרין

התם אותם לבניכם ולא צנתיכם לבניכם אבל ממון דהכא שהכפל ד' וה' יולאין ממנו דהיינו צממה הוא מוריש לבניו לפיכך זה הקנס
מוריש לבניו ועוד נראה לר"י דרבא ורב נחמן דהכא לא פליגי אסוגיא דרבה ואצ"י דפרק נערה (סג.) דמייירי הכא כולה מתניתין
כשעמד בדין ואמרו ליה חייב אתה ליתן לו דכ"ג אדם מוריש לבניו קנס כיון דא"ל חייב אתה ליתן לו ולא שייך השמא למפרך
ארישא ליפלוג דדידיה בטבח ומכר צחי אביו זין עמד בדין ללא עמד דניחא ליה למתני כולה צעמד בדין דתו לא הוי קנס דאפי"כ
בסיפא מת אביו ואח"כ טבח דפטור משום דבעינן וטבחו כולו באיסורא וליכא ויחידש זה אינו יכול להשמיענו אלא צמת אביו ואח"כ
טבח ומכר אבל מעיקרא דסבירא ליה חמשה בקר אמר רחמנא ולא חמשה חלאי בקר והיינו טעמא דמפטר בסיפא פריך שפיר דליפלוג
וליתני דדידיה צמה דברים אמורים כשעמד בדין ואמר לו לא תן לו אבל לא עמד בדין פירוש שלא אמר לו לא תן לו אלא חייב אתה
ליתן לו וטבח ומכר ואח"כ מת אביו פטור מטעם ולא ה' חלאי בקר^ו דהיינו טעמא דסיפא דסיפא נמי מייירי בלא עמד בדין צחי
אביו שלא אמר לו לא תן לו אלא חייב אתה לו אס כן צמנס נקט בסיפא מת אביו ואחר כך טבח דצוה הענין אפי' טבח ואחר כך
מת נמי וקצת נראה דוחק פירוש זה דמאחר דמועלת העמדה בדין דחייב אתה ליתן לו לענין שחשוב כאילו זכה שיכול להוריש לבניו
אס כן גס לענין זה תועיל שיחשוב כאילו נתחייב לבניו ה' בקר שלמים שמכח האב הוא מתחייב לשלם לאחיו ולא מכחם ור"י הלכן
מפרש דבכל קנס אדם מוריש לבניו^ו וההיא דפרק נערה (סג.) לענין קרבן שצוה איירי כמו שמוכח תחילת הסוגיא דלענין קרבן שצוה
שאל אצ"י לרבה ועל זה השיבו כי קאמינא ממון הוי לרבי שמעון להתחייב עליו קרבן שצוה להורישו לבניו שאס מת ותצוהו אחר
מיתת אצ"י קנס שהיית חייב לאביו והעמידך בדין ונתחייבת לו בדין וכפר ושצבע ואחר כך הודה הואיל ואגלחי מילתא דבשעת
שנפל ליד היורשים כבר היה ממון אלל אצ"י שהרי כבר עמד עליו בדין ונתחייב לו ולא היה יכול להודות ולהפטר מהן אס כן
לגבי ידיהו אין עקרו קנס וה"ל דומיא דפקדון דקרא ומתחייב עליה קרבן שצוה אלל אס לא עמד בדין אע"פ שהיורש יורשו מכל
מקום אין דומיא דפקדון ולא מחייב בטענתו קרבן שצוה אפי' העמידוהו בדין ונתחייב להו בדין ואחר כך עתה כשתצוהו כפר ושצבע
והודה שהרי עיקרו קנס והא דלמר צמר הכי דאליטריך קרא וכיחש לעמדה בדין ובגרה ואחר כך מתה דהתם כי קא ירית מינה
קא ירית^ו מכל מקום אין דומיא דפקדון אע"פ שע"י ירושה צא ליד האב עכשיו הואיל ומחילתו קנס לגבי ידיה וידיה^ו אפי' מתה אחר
שבגרה עיקרו קנס מיקרי לגבי האב ולא מתחייב קרבן שצוה ואס תאמר צפרק אלו נערות (סג דף נח: ושם ד"ה יט) דקבעי יש צגר בקצר
ופקע אב אז אין צגר ולא פקע אב ואמאי פקע אב כשיש צגר בקצר נהי דאין לו מכחו יהיה לו מכח ירושה שירש את צמו כיון דקנס
נמי צר ירושה הוא איש יכול לזכות מכחה שהצת לא היתה ראויה לזכות צו מעולם^ו ואס תאמר וכי צעי מעיקרא יש
צגר בקצר ודבנה הוי היאך יכול להיות של צנה הלא אינה יכולה להורישא דקאמר צבעיא צמרייתא יש צגר בקצר ופקע אב ויש
לומר דבעיא קמייאת הויא צבושת ופגם דהוי ממונא ומורשת שפיר לצנה אע"ג דבושת ופגם איתקש לקנס כדמתן צפרק נערה (סג דף
מא:.) לא הספיקה לעמוד בדין עד שמת האב הרי הן של עצמה משמע דאבושת ופגם נמי קאי מדקמני הרי הן לשון רבים היינו דוקא
לענין גביית האב איתקוש לקנס כדכתיב ונתן האיש השוכב עמה לאצ"י הנערה חמשים וגו' ודרשינן הנאת שכיבה נ' מכלל דאיכא
בושת ופגם ואית דדריש תחת אשר עינה מכלל דאיכא בושת ופגם אבל הכא נהי דמפטר המאנס מן הקנס לפי שאין יכולה להוריש שלא
זכתה צו מצושת ופגם דהוי ממונא לא מפטר: **דלא ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף מבי שחיט פורתא ב'.** ממאי דחייב רחמנא
אחולין בעורה ואשחוטיו חוץ לא מני למפרך אי ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף מבי שחיט פורתא אסרה ואידך מחתך עפר צעלמא
הוא אע"ג דליכא למימר דמחייב אהווא פורתא כמו שאפרש בסמוך דכיון דאין שם פסול אחר אלא דשחוטיו חוץ לצדו איכא למימר
דבהכי חייב רחמנא אלל כשיש פסול אחר עמו אז יש לפטור אפילו למ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כיון דבסוף שחיטה הוי כמתחך עפר
צעלמא: **ב' קמחייב אהווא פורתא מחייב.** תימה כיון דסוף השחיטה פוסלת אין לו להתחייב אפורתא קמא אפילו למ"ד ישנה לשחיטה
מתחילה ועד סוף כדמשמע צ"ב דחולין (דף טו:.) דפריך מההיא דאירע צה פסול בשחיטה בין קודם פסולה בין לאחר פסולה אין
מטומאה בגדים בהזאתה קודם פסולה אפילו לאחר פסולה אין מטומאה בגדים ואי אמרת ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף
ניפלוג נמי בשחיטה ומשי נתקלקלה בשחיטה קאמרת כיון דנתקלקלה בשחיטה לבסוף איגלחי מילתא למפרע דמעיקרא לאו שחיטה
היא כלל ואותו קלוקל מפ' ר"ת דלאו דוקא נתקלקלה בגוף השחיטה כגון נחר ומעקר אלא אפי' נתקלקלה ע"י מלאכה שעשה בשעת
שחיטה דומיא דאירע צה פסול בהזאתה דמייירי בפסול מלאכה דאי לאו הכי אכתי תקשה לו ניפלוג נמי בשחיטה בפסול מלאכה
אלמא משמע התם דאפי' למ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כשאירע פסול צאמצע אין תחילת השחיטה שחיטה וי"ל דהכא נמי
ה"מ לאקשוי ליה אלא בלאו הכי מסלק ליה שפיר: **דלא קסבר רבי יוחנן חולין שנשחטו בעורה לאו דאורייתא.** ומקשה דידיה
אדידיה דאיהו גופיה אמר צפרק האיש מקדש (קדושין דף נז:.) חולין שנשחטו בעורה דאורייתא וילף לה מקרא: